

P R I R O D O S L O V N I **m u z e j**
I Z O O L O Š K I V R T

Kolombatovićevo šet. 2, 21000 SPLIT, tel: 021 322 988, faks: 021 322 990

e-mail: prirodoslovni@prirodoslovni.hr www.prirodoslovni.hr

STRATEŠKI PLAN

PRIRODOSLOVNOG MUZEJA I ZOOLOŠKOG VRTA, SPLIT

2017. – 2019.

Sadržaj

1. Uvod

- 1.1. Priprema planiranja Strateškog plana PMSt i ZOO
- 1.2. Osnutak i status Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta
- 1.3. Djelokrug rada Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta
- 1.4. Shematski prikaz organizacijskog ustroja Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta
- 1.5. Sistematizacija radnih mjesta Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta
- 1.6. Broj zaposlenih u Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta
- 1.7. Struktura zaposlenih prema stupnju obrazovanja

2. Vizija Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta

3. Misija Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta

4. Vrijednost Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta

5. SWOT analiza stanja/okruženja

6. Ciljevi Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta

6.1. Ciljevi Prirodoslovnog muzeja

6.1.1. Opći cilj 1. Smještaj Prirodoslovnog muzeja i izrada stalnih postava

6.1.1.1. Posebni cilj 1.1.1. Iznalaženje novih prostora za smještaj Prirodoslovnog muzeja

6.1.1.2. Posebni cilj 1.1.2. Izrada koncepcije stalnih postava i ostalih prostora u Prirodoslovnom muzeju

6.1.2. Opći cilj 1.2. Zaštita i očuvanje muzejskog fundusa

6.1.2.1. Posebni cilj 1.2.1. Sabiranje predmeta

6.1.2.2. Posebni cilj 1.2.2. Čuvanje i zaštita predmeta

6.1.2.3. Posebni cilj 1.2.3. Istraživanje i stručna obrada predmeta

6.1.3. Opći cilj 1.3. Javna prezentacija

6.1.3.1. Posebni cilj 1.3.1. Izložbena djelatnost

6.1.3.2. Posebni cilj 1.3.2. Izdavačka djelatnost

6.1.3.3. Posebni cilj 1.3.3. Edukativna djelatnost

6.1.3.4. Posebni cilj 1.3.4. Rad sa zajednicom i u zajednici

6.2. Ciljevi Zoološkog vrta

6.2.1. Opći cilj 1. Smještaj Zoološkog vrta i izrada projektne dokumentacije

- 6.2.1.1. Posebni cilj 2.1.1. Odluka o konačnom smještaju Zoološkog vrta
- 6.2.1.2. Posebni cilj 2.1.2. Izrada projektne dokumentacije uređenja Zoološkog vrta

6.2.2. Opći cilj 2.2. Turistička i zabavno-rekreativna zadaća, edukacija posjetitelja, znanstveno-istraživački rad, te zaštita prirode

- 6.2.2.1. Posebni cilj 2.2.1. Turistički i zabavno-rekreativna zadaća
- 6.2.2.2. Posebni cilj 2.2.2. Edukacija posjetitelja
- 6.2.2.3. Posebni cilj 2.2.3. Znanstveno-istraživački rad
- 6.2.2.4. Posebni cilj 2.2.4. Zaštita prirode

1. Uvod

1.1. Priprema planiranja Strateškog plana

Za planiranje Strateškog plana Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta odgovoran je ravnatelj u suradnji s tajnikom i stručnim djelatnicima.

1.2. Osnutak i status Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta

Osnutak: Prirodoslovni muzej osnovan je 1924. godine

Zoološki vrt je osnovan 1926. godine

Osnivačka prava: Grad Split

Sjedište: Kolombatovićevo šet. 2, 21000 Split

Status: javna ustanova, kao pravna osoba upisana u sudski registar Trgovačkog suda u Splitu, pod brojem MBS 060145386

Pravno ustrojbeni oblik: ustanova (brojčana oznaka 30)

Djelatnost: djelatnost muzeja (brojčana oznaka razreda 9102)

djelatnost zooloških vrtova (brojčana oznaka razreda 9104)

Djelatnost prema NKD (brojčana oznaka podrazreda): muzej 92521

zoološki vrt 92530

Matični broj: 3118371

OIB: 94803164108

Izvori: Statut Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta Split, 2016.

Rješenje Trgovačkog suda u Splitu, 2014.

Obavijest o razvrstavanju, Državni zavod za statistiku, 2006.

1.3. Djelokrug rada Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta

- nabavka, sabiranje, zaštita, istraživanje, komuniciranje, izlaganje stručna i znanstvena obrada faunističkog, botaničkog, geološko-paleontološkog i mineraloškog materijala, prvenstveno iz Dalmacije
- trajna zaštita muzejske građe, muzejske dokumentacije, muzejskih lokaliteta i nalazišta, te njihovo interpretiranje i prezentiranje javnosti putem različitih komunikacijskih oblika u stvarnom i virtualnom okruženju
- poslovi istraživanja, proučavanja, čuvanja, restauriranja, konzerviranja, održavanja, obnove, korištenja i prometa kulturnim dobrima
- publiciranje znanstveno obrađenog materijala
- populariziranje prirodnih znanosti i prirodoslovne kulture putem medija u suradnji sa srodnim ustanovama
- tiskanje časopisa i drugih periodičnih publikacija, knjiga, brošura, karata, atlasa, plakata, reklamnih kataloga, prospekata i drugih tiskanih oglasa, albuma, dnevnika, kalendara, poslovnih obrazaca i drugih publikacija
- razvoj, proizvodnja, promocija, distribucija i prikazivanje audiovizualnih djela
- kupnja i prodaja robe za kulturu
- posredna ili neposredna suradnja s obrazovnim ustanovama u pogledu pružanja stručne pomoći u nastavi prirodnih znanosti

- othranjivanje i njegovanje primjeraka domaće i egzotične faune te njihovo prikazivanje posjetiteljima u prosvjetno-kulturne i turističke svrhe
- pripremanje i usluživanje jela, pića i napitaka u svojim poslovnim prostorijama i prostorima za posjetitelje muzeja.

Izvor: Statut Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta, Split, 2016.

1.4. Shematski prikaz organizacijskog ustroja Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta

Izvori: Statut Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta, Split, 2016.

Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu, načinu rada i sistematizaciji radnih mjesta u Prirodoslovnom muzeju i zoološkom vrtu u Splitu, 2005.

1.5. Sistematizacija radnih mjesta Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta

1. ravnatelj
2. tajnik
3. voditelj računovodstva i knjigovodstva
4. tajnica-korespodent
5. biljeter
6. domar
7. dostavljač
8. čistačica
- a) **Prirodoslovni muzej**
9. voditelj prirodoslovnog muzeja

10. kustos
11. viši kustos
12. muzejski savjetnik
13. muzejski pedagog
14. dokumentarist
15. muzejski vodič
16. informatičar-sistemski administrator
17. muzejski tehničar
18. preparator

b) Zoološki vrt

19. zoolog - voditelj zoološkog vrta
20. veterinar
21. timaritelj veterinarski tehničar
22. timaritelj
23. biljeter/ pomoćni blagajnik/skladištar

Izvori: Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu, načinu rada i sistematizaciji radnih mjesta u Prirodoslovnom muzeju i zoološkom vrtu u Splitu, 2005.

1.6. Broj zaposlenih u Muzeju

Na dan 1. kolovoza 2016. godine u Prirodoslovnom muzeju i zoološkom vrtu u Splitu bilo je zaposleno ukupno 19 djelatnika i to:

- ravnatelj
- tajnik
- tajnica-korespondent
- voditelj knjigovodstva i računovodstva
- kustos – 4
- viši kustos – 1
- informatičar
- vodič
- veterinar
- timaritelj – 3
- domar
- dostavljač
- biljeter-voditelj skladišta-pomoćni blagajnik
- biljeter

1.7. Struktura zaposlenih prema stupnju obrazovanja

- NSS – 2
- SSS – 6
- VŠS – 3
- VSS – 5
- VSS (mr. sc.) – 3.

2. Vizija Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta

2.1. Vizija Prirodoslovnog muzeja

Prirodoslovni muzej Split je javna institucija kojoj je nabavka, sabiranje, trajna zaštita, istraživanje, očuvanje, prezentacija prirodnina i prirodne baštine te suradnja s obrazovnim ustanovama u pogledu pružanja stručne pomoći u nastavi prirodnih znanosti jedan od temelja očuvanja i razvoja kulturnog i nacionalnog identiteta Republike Hrvatske u zajednici europskih naroda i Europskoj uniji.

2.2. Vizija Zoološkog vrta

Zoološki vrt Split je javna ustanova gdje će se primjerci domaće i egzotične faune prikazivati posjetiteljima u edukativno-kulturne i turističke svrhe, vršiti zaštita prirode i životinja s užom posebnosti u ekologiji i uzgoju životinjskih vrsta, te posredna ili neposredna suradnja s obrazovnim ustanovama u pogledu pružanja stručne pomoći u nastavi prirodnih znanosti.

3. Misija Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta

3.1. Misija Prirodoslovnog muzeja

Misija Prirodoslovnog muzeja Split je da istraživanjima prirodnina i prirodne baštine, tj. prirodoslovne građe, u zadanom vremenskom razdoblju od kasnog paleozoika – perma do suvremenog doba, stručnim i znanstvenim metodama prikuplja, obrađuje, sistematizira i prezentira ulogu i razvoj žive i nežive prirode i čovjeka prvenstveno na području Dalmacije i Republike Hrvatske, te popularizira prirodoslovlje uz naglašavanje osobnosti muzeja u svim segmentima. Postizanje više razine i bolje educiranosti i povezanosti svih kategorija stanovništva iz raznih područja prirodoslovlja, uz korištenje klasičnih i modernih oblika masovnih komunikacija, a u cilju postizanja brojnih i redovitijih boravaka u muzeju koji će rezultirati boljom edukacijom u prikupljanju, čuvanju i zaštiti prirodnina u RH, te zaštititi okoliša.

Time ukazuje na sličnosti i razlike s drugim sredinama tijekom dugoga perioda a sve u cilju ostvarenja informativne i edukativne muzejske institucije koja promiče prirodnu baštinu.

Djelovanje muzeja unutar sjedišta okrenuto je lokalnom stanovništvu, gostima grada i regije putem povremenih izložbi te planiranim stalnim postavima muzeja. Djelovanje muzeja izvan sjedišta putem izložbi okrenuto je drugim lokalnim zajednicama.

3.2. Misija Zoološkog vrta

Misija Zoološkog vrta je da stručnim i znanstvenim pristupom u uzgoju i održavanju domaće i egzotične faune omogući posjetiteljima bolje upoznavanje i shvaćanje uloge životinja u prirodi, posebno značaj za samog čovjeka, te im probudi svijest i potakne na zaštitu životinja i očuvanje prirode. Postizanje više razine i bolje educiranosti i povezanosti svih kategorija

stanovništva iz raznih područja prirodoslovlja, uz korištenje klasičnih i modernih oblika masovnih komunikacija, a u cilju postizanja brojnih i redovitijih boravaka u Zoološkom vrtu koji će rezultirati boljom edukacijom u očuvanju i zaštiti životinja i prirode.

Djelovanje Zoološkog vrta unutar sjedišta okrenuto je lokalnom stanovništvu, te gostima grada i regije.

4. Vrijednosti Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta

Muzej je ustrojen u dvije ustrojbene jedinice: Prirodoslovni muzej i Zoološki vrt.

Ustrojbena jedinica ima voditelja.

Djelatnici Muzeja neposredno odgovaraju za svoj rad voditelju ustrojbene jedinice, a voditelji ustrojbenih jedinica za rad ustrojbene jedinice i svoj rad odgovaraju ravnatelju Muzeja.

Muzej kontinuirano radi na poboljšanju djelatnosti: muzejske i djelatnosti zooloških vrtova, kao i za dobrobit društva i okruženja u kojem djeluje.

Izvori: Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu, načinu rada i sistematizaciji radnih mjesta u Prirodoslovnom muzeju i zoološkom vrtu u Splitu, 2005.

4.1. Vrijednosti Prirodoslovnog muzeja

Osnovna vrijednost Prirodoslovnog muzeja je sabiranjem, trajnom zaštitom, istraživanjem, prezentacijom i znanstvenom obradom prirodoslovne muzejske građe podizati kvalitetu rada, te kvalitetu i kulturu života stanovnika u kojem djeluje, privlačiti (nove i stare) posjetitelje te se povezati sa srodnim institucijama i sektorima. U muzejskim geološkim, mineraloškim, paleontološkim, zoološkim i botaničkim zbirkama pohranjeno je oko 145 tisuće predmeta.

Muzej vrijednost promiče:

1. putem profesionalne izvrsnosti pravilnim pristupom nabavi, obradi i prezentaciji muzejske građe
2. putem izlagačke i izdavačke izvrsnosti rada na području prirodne baštine
3. putem javnog rada i djelovanja poticanjem svijesti o vrijednosti nacionalne i regionalne prirodne baštine
4. putem adekvatnog rada poticanjem kreativnosti i kulturne raznolikosti

4.2. Vrijednosti Zoološkog vrta

Osnovna vrijednost Zoološkog vrta je da se novim pristupom shvaćanja prirode životinje više ne smatraju izdvojenim entitetima već važnim čimbenicima složenih odnosa unutar ekosustava. Podizanjem uvjeta držanja životinja u Zoološkom vrtu na visoku razinu, životinje prestaju biti puki objekti rekreacije, te postaju aktivni subjekti zaokruženih biocenoza.

Novim pristupom radu, vrijednost Zoološkog vrta je podizanje kvalitete i kulture života stanovnika u kojem djeluje, privlačenje novih i starih posjetitelja te povezivanje sa srodnim institucijama i sektorima.

Zoološki vrt vrijednost promiče:

1. putem podizanja kvalitete uzgoja i održavanja životinja
2. putem javnog rada i djelovanja poticanjem svijesti o ulozi životinja u prirodi
3. putem podizanja kvalitete adekvatnog rada s djecom i odraslima

5. SWOT analiza stanja/okruženja

5.1. Prirodoslovni muzej

5.1.1. Snage

- Lokacija u središtu grada
- Dobar odnos Muzeja i korisnika
- Vrijedne muzejske zbirke
- Spremnost prihvaćanja inovativnih zamisli i tehnologija
- Dinamične aktivnosti i raznolikost ponude i usluga
- Suradnja s dionicima kulturnog života (ustanove, udruge, pojedinci)

5.1.2. Slabosti

- Nedostatak prostora za obavljanje muzejske djelatnosti, odnosno neadekvatno rješenje smještaja Muzeja iz kojega proizlazi većina naprijed nabrojanih slabosti
- Nedostatak izložbenih prostora
- Nedostatak prostora za pohranu i čuvanje fundusa (čuvaonica/depo)
- Nedostatan broj stručnog osoblja
- Nedostatak pomoćnog stručnog osoblja
- Nedostatna financijska sredstava za zaštitu i obradu zbirki
- Nedostatna financijskih sredstava za terenska istraživanja i projekte izvan muzeja
- Nedostatak financijskih sredstava za pojačanu nabavu muzejske građe
- Nedostatak financijskih sredstava za ostvarivanje radnih uvjeta za zaposlenike i posjetitelje u određenim muzejskim prostorima
- Nedostatna financijskih sredstava za edukaciju djelatnika, stručno osposobljavanje i sudjelovanje na kongresima i simpozijima

5.1.3. Mogućnosti

- Podići postignuti stupanj standarda muzejske struke od obrađenosti muzejskih predmeta do njihove prezentacije
- Njeovati i širiti suradnju s ustanovama, udrugama i pojedincima vezano uz popularizaciju muzejske djelatnosti
- Uvođenje novih programa i usluga
- Stalna edukacija djelatnika i korisnika

5.1.4. Prijetnje

- Nedostatni radni prostori i nedovoljan broj stručnog osoblja stalni je problem Muzeja koji onemogućavaju njegov razvoj i brzu daljnju prilagodbu standardima muzejske struke.

5.2. Zoološki vrt

5.2.1. Snage

- Relativno dobar odnos Zoološkog vrta i korisnika

- Spremnost prihvaćanja inovativnih zamisli i tehnologija
- Dinamične aktivnosti
- Suradnja s dionicima kulturnog života (ustanove, udruge, pojedinci)

5.2.2. Slabosti

- Nije riješeno pitanje smještaja Zoološkog vrta na novu lokaciju sukladno Zaključku Gradskog vijeća Grada Splita od 9. listopada 2014.
- Nedostatak projektne dokumentacije za uređenje Zoološkog vrta i popratnih sadržaja

5.2.3. Mogućnosti

- Mogućnost ostvarivanja visokog stupnja standarda držanja životinja i njihove prezentacije posjetiteljima.
- Mogućnost ostvarivanja različitih edukativnih programa za sve uzraste posjetitelja (od predškolske dobi do odraslih)
- Održavanje edukativnih programa za osobe s posebnim potrebama te obiteljske programe
- Uvođenje novih programa i usluga, npr. izvođenje znanstveno-istraživačkih radova (provode se unutar životinjskog fonda zoološkog vrta, a zahtjeva samo Prikupljanje i sređivanje podataka u statističke svrhe), zaštita prirode kroz uzgoj dodatnih zaštićenih i autohtonih vrsta i pasmina životinja, organiziranje proslava dječjih rođendana, osiguranje prostora za zabavu i razonodu djece, itd.
- Mogućnost održavanja natjecateljskih programa, npr. teambuilding programi za odrasle, zoolimpijada - zoo igre za djecu, ...
- Ponuditi mogućnost pokroviteljstva nad životinjama kroz sponzorstva, donacije, posvajanje životinja
- Novi turistički sadržaj Grada Splita
- Ugostiteljski sadržaj uz Zoološki vrt
- Njegovati i širiti suradnju sa srodnim stručnim i znanstvenim ustanovama, udrugama i pojedincima vezano uz popularizaciju zoološke djelatnosti
- Stalna edukacija djelatnika i korisnika

5.2.4. Prijetnje

- Neriješeno pitanje smještaja Zoološkog vrta na drugu lokaciju može dovesti do njegovog poptunog i trajnog zatvaranja.

6. Ciljevi Prirodoslovnog muzeja i zoološkog vrta

6.1. Ciljevi Prirodoslovnog muzeja

6.1.1. Opći cilj 1.1. Izrada stalnog muzejskog postava

6.1.1.1. Posebni cilj - Iznažženje novih prostora za smještaj Prirodoslovnog muzeja

Kako bi se muzejska djelatnost, posebno zaštita i prezentacija muzejske građe, mogla provoditi sukladno Zakonu o muzejima i novim standarima koji se postavljaju pred muzeje, nužno je potrebno osigurati novi smještaj Muzeja.

Trenutni smještaj Muzeja je neadekvatan, koliko zbog same lokacije, još više zbog sve većih problema s vlagom u podrumskom dijelu te u izložbenoj prostoriji na prvom katu. Vлага koja dolazi iz tla ispod i oko zgrade uzrokuje velike probleme u održavanju zbirke (pojava plijesni na muzejskim eksponatima, rastezanje i skupljanje predmeta što uzrokuje njihovo pucanje, itd) a te dovodi do propadanja nosivih zidova i stupova u zgradi čime se dovodi u pitanje stabilitet same zgrade. Zbog toga su teško ostvarivi uvjeti za kvalitetne i funkcionalne radne prostore i čuvaonice. Osim iz tla, problem s vlagom je i s kosog krovništa izgrade, iznad izložbene prostorije. Voda koja dolazi s kosog krovništa stvara probleme u održavanju izloženih eksponata te dovodi do propadanja samog prostora.

Iz navedenih razloga neophodno je preseljenje Muzeja u drugi, funkcionalniji i suvremeno opremljen prostor. Veći izložbeni prostor omogućio bi sveobuhvatniju prezentaciju fundusa što bi u konačnici rezultiralo boljom posjećenosti Muzeja. Nove čuvaonice osigurale bi bolju zaštitu muzejske građe. Moderno opremljeni laboratoriji unaprijedili bi stručnu i znanstvenu obradu te dokumentaciju građe. Suvremena, u potpunosti opremljena preparatorsko-restauratorska radionica zadovoljila bi unutarne potrebe Muzeja, ali bi u budućnosti otvorila mogućnost pružanja usluga fizičkim i pravnim osobama u restauriranju i prepariranju različitih predmeta (lovački trofeji i sl.). Edukativne radionice i igraonica kao i prezentacijska dvorana značajno bi unaprijedile edukativnu djelatnost muzeja, a prodavaonica suvenira povećala financijsku dobit.

Načini ostvarenja postavljenog cilja

6.1.1.1. Odluka o dodjeli novih prostora (zgrade) za smještaj Muzeja

Kao rješenje smještaja Muzeja treba uzeti u obzir da je zgrada anagrafske oznake Zagrebačka 3, zgrada u kojoj je bila smještena Sveučilišna knjižnica u Splitu, vlasništvo Grada Splita 1/1. Za predmetnu zgradu se vodio sudski proces na Općinskom sudu u Splitu radi utvrđivanja vlasništva. Po pozitivnoj presudi Općinskog suda u korist Grada Splita, Sveučilište u Splitu je uputilo Prigovor Županijskom sudu u Splitu te se čeka rješenje prigovora. Po okončanju ovog procesa, Grad Split kao vlasnik zgrade u Zagrebačkoj te kao vlasnik i osnivač Muzeja trebao bi donijeti odluku o dodjeli zgrade na korištenje Prirodoslovnom muzeju. Na taj način bi se stvorili preduvjeti za uređenje stalnih postava, čuvaonica, radionica i svih potrebitih prostora za funkcioniranje Muzeja, ostvarili bi se uvjeti za povećanje broja posjetitelja te realizaciju više novih edukativnih sadržaja i radionica za djecu i odrasle.

Očekivani rezultati

Iznalaženjem adekvatnog prostora za Muzej stječu se uvjeti za ostvarenje projekta stalnog postava: izrada projektne dokumentacije te uređenje stalnog postava. Postizanje izvrsnosti, ekskluzivnosti i ugleda u kulturnoj javnosti. Povećanje popularnosti, širenje spektra publike, a time i povećanje financijskih prihoda.

6.1.1.2. Posebni cilj – Izrada koncepcije stalnog postava i ostalih prostora u Prirodoslovnom muzeju

Nakon odluke o trajnom smještaju Prirodoslovnog muzeja (Zagrebačka 3) potrebno je izraditi koncepciju stalnog muzejskog postava, čuvaonica, radionica i svih potrebitih prostora za funkcioniranje Muzeja te na osnovi takve koncepcije izraditi Idejni projekt.

Načini ostvarenja postavljenog cilja

6.1.1.2. Izrada Koncepcije stalnog postava i projektne dokumentacije

Positivnom odlukom o dodjeli na korištenje zgrade u Zagrebačkoj ulici, već u razdoblju od 3 godine realno je moguće napraviti slijedeće:

- a. Izraditi koncepciju stalnih postava i uređenja Muzeja
- b. Izraditi Idejni projekt stalnih postava
- c. Dobiti pozitivne recenzije istih
- d. Dobiti suglasnost Hrvatskog muzejskog vijeća
- e. Izraditi ostalu projektnu dokumentaciju: glavni projekt i izvedbeni projekt s troškovnicima i svim potrebitim dozvolama
- f. Obaviti uređenje dijela stalnih postava.

Očekivani rezultati

Postizanje željene izvrsnosti i ekskluzivnosti koncepcije stalnog postava te prepoznavanje projekta od strane različitih izvora financiranja (Grad Split, Županija Splitsko-dalmatinska, Republika Hrvatska, EU fondovi).

6.1.2. Opći cilj - Zaštita i očuvanje muzejskog fundusa

Muzejska djelatnost precizno je definirana Zakonom o muzejima. Muzej kao jedan od svojih prioritetnih djelatnosti ima definiranu nabavku, sabiranje, zaštitu i istraživanje faunističkog, botaničkog, geološko-paleontološkog i mineraloškog materijala, njegovu stručnu i znanstvenu obradu i sistematizaciju u zbirke te trajno zaštićivanje muzejske građe, muzejske dokumentacije, muzejskih lokaliteta i nalazišta.

Muzejska građa dio je nacionalne i općeljudske baštine, a Muzej je dužan voditi dokumentaciju o njoj.

Muzejska građa i muzejska dokumentacija štite se kao kulturno dobro.

Muzejska dokumentacija sadrži podatke o muzejskim predmetima koji su potrebni za njihovu stručnu obradu, identifikaciju, određivanje podrijetla i stanja u kojem su pribavljeni, te za uvid u stanje muzejske građe.

Poseban naglasak stavlja se na digitalno bilježenje dokumentacije o muzejskoj građi, kao uvjet modernog muzeološkog poslovanja i omogućavanja lakšeg pristupa svim vrstama stručnih informacija.

6.1.2.1. Posebni cilj – Nabavka i sabiranje materijala

Uz sve veće i štetne posljedice globalizacije i razornih utjecaja tzv. „betonizacije“ u svrhu stanovanja, turizma i sl., kako obale tako (u sve većoj mjeri) i zaleđa Dalmacije (koji su prirodni prostori terenskog djelovanja Muzeja) ugroženi su prostori znanstvenog i stručnog djelovanja muzejskih stručnjaka. Prestankom tradicionalnog načina rada i života u zaleđu Dalmacije, a posebice u planinskim djelovima (ispaša stoke i sječa stabala), dovodi do smanjenja ili gubitka mikrolokaliteta za pojedine biljne i životinjske vrste (posebno bezkralježnjake). Isto tako, povećanjem pomorskog prometa zbog jačanja nautičkog turizma, mijenjaju se i morski ekosustavi. Iz tih razloga nužno je pojačati terenska istraživanja tijekom kojih će se bilježiti stanje na pojedinom lokalitetu te sakupljati materijal koji će se potom u Muzeju stručno i znanstveno obraditi i sistematizirati u zbirke.

Praćenje aktivnosti i kontinuirano sabiranje informacija o učincima ovog posebnog cilja obavljat će se u obveznom godišnjem izvješću o djelatnosti Muzeja koje se, verificirano od strane Muzejskog vijeća, predaje Gradu.

Načini ostvarenja postavljenog cilja

6.1.2.1.1. Sabiranje materijala na terenu

Sabiranje materijala na terenu, odnosno terenska istraživanja obavljaju se u skladu sa Zakonom i drugim propisima o zaštiti kulturnih dobara.

Muzej u zacrtanom razdoblju provodi sabiranje na terenu po nekoliko osnova:

- po godišnjem planu rada Muzeja, što uključuje planiranje sabiranja kao zasebne planirane cjeline,
- po godišnjem planu rada Muzeja, što uključuje planiranje sabiranja u okviru realizacije planiranih izložbi,
- po godišnjem planu rada Muzeja, što uključuje planiranje sabiranja za potrebe popunjavanja određenih zbirki,
- po godišnjem planu rada Muzeja, što uključuje planiranje realizacije sabiranja za potrebe budućih stalnih postava Muzeja.

Terenskim istraživanjima Muzej popunjava postojeće zbirke, stvara nove, pridonosi zaštiti i valorizaciji prirode. Za realizaciju terenskih istraživanja potrebna je nabava terenskog vozila i opreme za obavljanje istraživanja (digitalni fotoaparat s opremom za podvodno snimanje, gumeni čamac s izvanbrodskim motorom, ronilačka oprema, entomološka terenska oprema, alkohol za konzerviranje sakupljenog materijala, beskiselinski papiri i kartoni...).

Ovi planovi na godišnjoj razini predaju se po pozivu na natječaj za potrebe u kulturi Ministarstvu kulture Republike Hrvatske, Splitsko-dalmatinskoj županiji i Gradu Splitu, te se sudjeluje na natječajima za donacije različitih pravnih osoba.

Svako realizirano sabiranje dokumentira se u muzejskim knjigama, a izvješća se šalju polugodišnje i godišnje. Na taj način prati se i izvršenje plana.

6.1.2.1.2. Provođenje otkupa po ponudi

Muzej ne može planirati razinu, količinu ni kvalitetu otkupa „po ponudi“, odnosno onoga otkupa koji se tijekom godine realizira na bazi ponuđenih predmeta prirodne baštine u prostorima Muzeja.

Za potrebe takvoga interventnog otkupa planiraju se određena sredstva:

- vlastita financijska sredstva
- sredstva Grada Splita za potrebe otkupa
- sredstva Ministarstva kulture RH za potrebe otkupa

Ovakva ponuda i otkup obrađuje se stručnom ekspertizom, gdje se mora obrazložiti je li ponuđeni predmet prirodne baštine zadovoljava osnovne kriterije:

- vrijednosti,
- stanja,
- potražnje.

Svi realizirani otkupi dokumentiraju se u muzejskim knjigama, stručnim i financijskim, a izvješća se šalju tromjesečno, polugodišnje, devetomjesečno i godišnje. Na taj način prati se i izvršenje plana.

6.1.2.1.3. Razvijanje suradnje s institucijama, društvima i pojedincima

Muzej mora biti informiran što se događa na terenu, zbog brzih promjena koje se na njemu događaju.

Da bi se uspješno pratile promjene na terenu i da bi reakcija bila dovoljno brza i kvalitetna potrebno je razvijati suradnju sa:

- srodnim institucijama u gradu, županiji i državi
- društvima i udrugama koji su potencijalno najvrijedniji informator
- pojedincima (većinom lokalni) koji su zaljubljenici u prirodu te koji prate što se događa s prirodnom baštinom u bliskoj okolici.

Na ovaj način informacije o prodaji ili devastaciji prirodne baštine mogu brzo doći do Muzeja a Muzej, ovisno o procjeni, reagirati odlaskom na teren i pokušati realizirati otkup ili darovnicu.

Očekivani rezultati posebnog cilja

Istraživanjem i dokumentiranjem stanja na terenu prikupljati podatke i uzorke u svrhu ostvarivanja i povećanja zaštite krajobrazne i biološke raznolikosti, nadopune starih i izrade novih muzejskih zbirki. Izradom novih muzejskih zbirki umanjuje se potreba za rukovanjem starim zbirka, pa se stari primjerci manje izlažu oštećenjima te je i to vid zaštite starih zbirki.

6.1.2.2. Posebni cilj – Čuvanje i zaštita predmeta

Primjereno čuvanje i stručna zaštita predmeta koji, bivajući u Muzeju, postaju osnovna vrijednost kao muzejski fundus i time baza ili osnova svih stručnih radnji koje muzejski stručnjaci poduzimaju.

Kvalitetno i primjereno čuvanje muzejskog fundusa podrazumijeva kvalitetne, organizirane i primjerene prostore, ali i kvalitetnu stručnu i strukovno utemeljenu dokumentaciju i procjenu vrijednosti.

Dokumentarni podatci (od kojih su osnovni inventarni broj, naziv, lokalitet i foto dokumentacija) nalaze se u samome fundamentu muzejskog predmeta. Naime, bez pratećih dokumentarnih podataka predmet gubi na vrijednosti i postaje samo jedan od mnogih sličnih. Podatci koji prate predmete su njihova osobna iskaznica i onaj razlikovni element koji mu daju vrijednost na nematerijalnoj razini.

Nadalje, druga polovica vrijednosti je ona materijalna te je vrlo važno gdje se i na koji način čuva muzejski fundus.

Pokazatelj učinka ovog posebnog cilja je poboljšano čuvanje, pohrana i zaštita muzejskih predmeta, uz bitno kvalitetniju sistematizaciju podataka o predmetima.

Praćenje aktivnosti i kontinuirano sabiranje informacija o učincima ovog posebnog cilja obavljat će se u obveznom godišnjem izvješću o djelatnosti Muzeja koje se, verificirano od strane Muzejskog vijeća, predaje Gradu.

Načini ostvarenja postavljenog cilja

6.1.2.2.1. Digitalizacija dokumentacije o muzejskom fundusu

Da bi se postigla visoka stručna obrada o načinu dokumentiranja muzejskog fundusa, uz vođenje dokumentacije pomoću pisanih knjiga, priprema se digitalizacija svih relevantnih i dostupnih podataka o muzejskom fundusu.

Muzej je preuzeo FileMaker Pro program za vođenje dokumentacije o muzejskom fundusu te se ovaj posao namjerava privoditi u zacrtnim okvirima.

Posao digitalizacije dokumentacije pretpostavlja slijedeće stupnjeve:

- digitalni zapis svih dokumentarnih podataka o inventarnoj jedinici, uključivo i dokumentarna fotografija (ili fotografije)
- digitalni zapis obvezne inventure muzejskog fundusa.

Ovi koraci pretpostavljaju značajnu primjenu informatičke pohrane i zaštite zapisa, jer se multiplicira zaštita od uništavanja ili krađe digitalnih zapisa:

- primjereno čuvanje i zaštita digitalnih zapisa putem muzejskog servera, koji mora biti u besprijekornom stanju
- naknadno i sigurnosno kopiranje i pohrana podataka unutar Muzeja, putem muzejskog servera
- primjerena antivirusna zaštita.

Ulaganje u optimalnu opremu (hardver i softver) obveza je koja se iskazuje putem godišnjih prijedloga planova rada Muzeja prema Ministarstvu, Županiji i Gradu.

6.1.2.2.2. Digitalizacija muzejske i knjižne građe

Viši stupanj digitalne obrade je digitalizacija muzejske i knjižne građe. Tako se u velikoj rezoluciji pohranjuju kvalitetne fotografije muzejskoga fundusa i knjižne građe. Minimalni zahtjevi za digitalizaciju su sljedeći elementi:

- RGB
- TIFF
- 16 Bit

Uz svaku digitaliziranu fotografiju izrađuju se metapodatci, tako da se pretraživanje fundusa ili knjižne građe olakšava do razine osnovne informacije.

Krajnji cilj digitalizacije muzejske i knjižne građe je njihovo objavljivanje (u umanjenoj verziji) na web stranicama Muzeja, ali on nije ostvariv u zacrtanom razdoblju.

Za ovu vrstu digitalizacije važe svi elementi pohrane i zaštite koji su navedeni za digitalizaciju dokumentacije (6.2.2.1.).

6.1.2.2.3. Zapošljavanje stručnjaka za dokumentaciju muzejskog fundusa

Muzej je u nezavidnoj situaciji jer muzejski stručnjaci često rade nekoliko poslova istovremeno. U smislu digitalizacije kompletne muzejske dokumentacije potrebno je imati stručnu osobu koja će se isključivo ili skoro isključivo time baviti:

- dokumentarist.

Muzejski dokumentarist bavio bi se upisivanjem i obradom dostupnih podataka o muzejskim predmetima dobivenih od kustosa – voditelja zbirki. Potrebno je da ta osoba bude biolog, odnosno prirodoslovac, da njegova nedovoljna verziranost u struci ne bi kočila ili opterećivala proces rada. Na neki način ta stručna osoba postala bi stručni administrator, koja bi pratila i stručnu razinu zapisa.

Ulaganje u stručne ljude obveza je koja se iskazuje putem godišnjih prijedloga planova rada Muzeja prema gradu Splitu.

6.1.2.2.4. Proširenje muzejskih čuvaonica, opremanje radionica i informatičko opremanje

Da bi Muzej funkcionirao kao moderna ustanova te da bi mogao zadovoljavajuće provoditi osnovne muzejske poslove obrade, zaštite i pohrane muzejskog fundusa potrebno je:

- osigurati nove prostore za čuvanje i pohranu muzejske građe – postojeći prostori ne zadovoljavaju neke od osnovnih uvjeta: sigurnosti (statika) zgrade i osiguranje primjerene relativne vlažnosti zraka. Kako je takve uvjete teško ostvariti u okviru postojeće muzejske zgrade, pokrenuta je inicijativa za nove prostore za Muzej, a time

i pohranu koji će zadovoljiti osnovne elemente: sigurnost, kontrola vlage, kontrola svjetlosti, i dr.;

- i dalje inzistirati na daljnjem uređenju i osuvremenjivanju preparatorskih radionica, nabavi nužno potrebne laboratorijske opreme (radni stolovi, stereomikroskop, mikroskop, digitalna kamera s adapterima za mikroskope, stalci, rasvjeta), kemikalije i materijal za prepariranje i restauriranje. Nove metode traže nova sredstva (opremu) za rad;
- stalno ulaganje u informatičku opremu koje koriste svi segmenti Muzeja. Ispravna oprema s legalnim softverom put je kojim treba ići, a koji zahtijeva hitna rješenja, naročito legalizacija softvera.

Ulaganje u prostore, opremu radionica i informatičku opremu (hardver i softver) obveza je koja se iskazuje putem godišnjih prijedloga planova rada Muzeja prema Ministarstvu, Županiji i Gradu.

Očekivani rezultati posebnog cilja

Potpuna obrada i inventarizacija muzejske građe, upisivanje u jedinstvenu muzejsku računalnu bazu podataka čime će se omogućiti jednostavan i brz uvid u fundus Muzeja.

Uređenje muzejskih čuvaonica, opremanje radionica i informatičko opremanje čime će se stvoriti kvalitetni uvjeti za obradu, zaštitu i pohranu muzejske građe.

6.1.2.3. Posebni cilj – Istraživanje i stručna obrada predmeta

Istraživanje i stručna obrada muzejskih predmeta je završna etapa u zaštiti i očuvanju muzejskog fundusa. Kada su ispunjeni svi elementi općeg cilja (6.1.1. i 6.1.2.) predmeti u Muzeju su zadovoljavajuće pohranjeni.

Istraživanje i stručna obrada se vrši:

- putem terenskog rada,
- putem čitanja stručne literature,
- sudjelovanjem na stručnim i znanstvenim skupovima,
- suradnjom sa srodnim institucijama.

Muzejski predmet može se istraživati i putem web stranica, što je sve interesantniji i popularniji vid istraživanja. Ipak, ovdje će se apostrofirati odlučujuća uloga:

- muzejske knjižnice koja nabavlja stručnu literaturu i
- arhiva koji pohranjuje stručne zapise koji nisu objavljeni u tiskanom ili informatičkom obliku.

Pokazatelj učinka ovog posebnog cilja je povećanje znanja o pojedinačnim muzejskim predmetima i zbirkama, porast broja zapisa, te povećanje stručnosti muzejskih djelatnika.

Praćenje aktivnosti i kontinuirano sabiranje informacija o učincima ovog posebnog cilja obavljat će se u obveznom godišnjem izvješću o djelatnosti Muzeja koje se, verificirano od strane Muzejskog vijeća, predaje Gradu.

Načini ostvarenja postavljenog cilja

6.1.2.3.1. Terenski rad Muzeja

Muzej je koncipiran kao regionalni tako da se terenski rad Muzeja bazira na području Dalmacije i to većinom srednje, a po vrsti to su tri zasebne geografske (kulturološke) cjeline:

- zagora ili zaobalje
- obalni dio
- otočni dio.

Stručni rad na terenu sastoji se od zapisa, fotografskih i video snimanja te uzorkovanja materijala za popunu postojećih i stvaranje novih zbirki. Svi prikupljeni podatci se potom u Muzeju obrađuju, selektiraju i dokumentiraju.

Terenski rad je tematski određen s izložbom ili istraživanjem, a što je određeno putem godišnjih planova rada Muzeja prema Ministarstvu, Županiji i Gradu.

Izuzetno od ovoga, na teren se izlazi i po pozivu, bez unaprijed planiranih aktivnosti. Takve se terenske aktivnosti predviđaju putem godišnjih planova rada Muzeja prema Ministarstvu, Županiji i Gradu.

Specifičan terenski rad je onaj za potrebe budućih stalnih postava Muzeja, koji je precizno planiran putem godišnjih planova rada Muzeja prema Ministarstvu i Gradu.

6.1.2.3.2. Stručna obrada muzejskih predmeta

Jedan od najosjetljivijih i najodgovornijih stručnih muzejskih poslova je stručna obrada muzejskog predmeta. O kvaliteti obrade ovisi i rezultat, odnosno znanje o svakom pojedinačnom predmetu u zbirci, a time i o samoj zbirci kao cjelini.

Da bi se ostvario ovaj cilj, osim iskustva terenskog istraživanja, potrebno je:

- nabavljati i proučavati relevantnu stručnu i znanstvenu literaturu, prvenstveno domaću, ali i inozemnu,
- redovito sudjelovati na stručnim i znanstvenim skupovima, kao aktivni sudionik i kao promatrač,
- objavljivati radove u stručnim i znanstvenim časopisima,
- surađivati sa srodnim institucijama, odnosno kolegama koji se bave istim ili sličnim istraživanjima, u zemlji ili inozemstvu.

Svi ovi elementi iskazani su putem godišnjih prijedloga planova rada Muzeja prema Ministarstvu, Županiji i Gradu.

Nadalje, potrebno je poznavanje računalnog programa u koji se upisuju svi relevantni podatci dobiveni saznanjima iz literature ili istraživanja.

Stupanj stručne obrađenosti muzejskog fundusa podiže se na godišnjoj razini, a obveza je svakog kustosa kontinuirano proširivati bazu svojih znanja o predmetima o kojima skrbe.

Očekivani rezultati posebnog cilja

Popuna postojećih i stvaranje novih zbirki terenskim istraživanjem, izrada zapisa, fotografskih i video snimanja te uzorkovanje materijala za tematske izložbe i stalni postav. Potpuna stručna obrada svakog pojedinačnog muzejskog predmeta koja je završna etapa u zaštiti i očuvanju muzejskog fundusa.

6.1.3. Opći cilj - Javna prezentacija prirodne baštine

Muzej, kao jedan od svojih prioriternih javnih aktivnosti, ima definirano neposredno i posredno predočavanje javnosti putem stalnih i povremenih izložbi, te objavljivanja podataka i spoznaja o muzejskoj građi i muzejskoj dokumentaciji putem stručnih, znanstvenih i drugih obavijesnih sredstava. Ovo je definirano i u Zakonu o muzejima.

Javna prezentacija rada Muzeja ogleda se u izložbenoj, izdavačkoj i pedagoškoj djelatnosti, te radu sa zajednicom i u zajednici. Izložbena djelatnost je primarna djelatnost u javnoj prezentaciji prirodne baštine koju Muzej obrađuje i javno izlaže. Izdavačka djelatnost prati izložbenu djelatnost kao njen dio, ali ona postoji i samostalno kao segment djelatnosti nevezan za ostale javne prezentacijske aktivnosti Muzeja. Edukativna djelatnost integrira izložbene i izdavačke aktivnosti, prati ih i nadovezuje se na njih, te ima veliku ulogu u radu s lokalnom zajednicom.

Na godišnjoj razini planiraju se jedna do dvije velike izložbe u prostoru Muzeja koje su vremenski raspoređene na početak i sredinu godine. Manje izložbe (pa i one edukativne naravi) planiraju se bez vremenskog ograničenja.

Gostovanja izvan Muzeja, kao i gostovanja u Muzeju ovise o dogovoru i godišnjem planu rada.

6.1.3.1. Posebni cilj – Izložbena djelatnost

Izložbena djelatnost je javna aktivnost koja Muzej čini muzejskom institucijom. Izložbe se od Muzeja traže i očekuju te su još uvijek najatraktivniji vid djelovanja muzeja, jer se putem njih predmeti mogu vidjeti „u živo“, bez posrednika.

Izložbena djelatnost, osim samoga stručnog segmenta, ima i drugi, šire društveni karakter. Naime, otvaranje izložbi su prigode kada se kolege, prijatelji i pripadnici zajednice u kojoj Muzej djeluje, druže i razmjenjuju ideje, planove i novosti.

Otvaranja izložbi su prigode da se medijski nastupi prema široj zajednici te je upozna s radom i aktivnostima koje Muzej provodi.

Izložbena djelatnost na najlakši način prikazuje rezultate rada te upoznaje zajednicu s time što Muzej čuva u svojim čuvaonicama (depoima).

Pokazatelj učinka ovog posebnog cilja je povećanje broja i naročito kvalitete muzejskih izložbi te porast broja posjetitelja.

Praćenje aktivnosti i kontinuirano sabiranje informacija o učincima ovog posebnog cilja obavljat će se u obveznom godišnjem izvješću o djelatnosti Muzeja koje se, verificirano od strane Muzejskog vijeća, predaje Gradu.

Načini ostvarenja postavljenog cilja

6.1.3. 1.1. Izložbe iz fundusa

Kao rezultat rada na zbirkama, Muzej priređuje izložbe iz fundusa, odnosno izložbe koje prikazuju jedan segment muzejskog fundusa. Da bi se jedna takva izložba realizirala potrebno je ostvariti određene uvjete:

- upisati sve predmete iz zbirke u računalni program za vođenje dokumentacije
- kvalitetno fotografirati sve predmete iz zbirke
- digitalizirati fotografije zbirke
- izvršiti reviziju zbirke
- izvršiti barem osnovne i opće preparatorske i restauratorske zahvate na predmetima iz zbirke.

Kada se ispune ovi uvjeti, zbirka je spremna za sljedeći korak prema izlaganju. Treba, nadalje, napraviti sljedeće:

- napisati stručni tekst koji obrađuje temu i zbirku koja se izlaže
- prirediti kataloški dio koji obrađuje svaki pojedini predmet iz zbirke.

Ove dvije radnje rezultiraju katalogom izložbe, koji je kvalitetniji što je obrada i istraživanje kvalitetnije.

Priprema izložbe, sve radnje koje prethode izložbi, te realizacija same izložbe iskazuje se putem godišnjih planova rada Muzeja prema Ministarstvu, Županiji i Gradu.

6.1.3.1.2. Izložbe u suradnji

Izložbe u suradnji donose malo širu priču od izložbi iz fundusa. Teme su neiscrpne, ali uvijek se vezuju uz osnovno polje djelovanja Muzeja. Suradnja se u pravilu ostvaruje s:

- drugim institucijama,
- udrugama
- pojedincima.

Institucije, udruge i pojedinci mogu biti tuzemni ili inozemni. Udruge pak mogu biti razne – civilne, kulturne, kulturno-umjetničke, zavičajne i sl. Kada se surađuje s pojedincima, oni se bave osnovnim poljem djelovanja Muzeja, s time da moraju zadovoljiti mnoge kriterije – kvalitetu, stručnost, lokalnu originalnost.

Muzej, za razliku od mnogih, kao vid suradnje ne odobrava iznajmljivanje prostora za druge izlagače, suradnja uvijek mora biti vezana uz muzejsku izložbu, kako tematski tako i stručno.

Priprema izložbe, tj. sve radnje koje prethode izložbi, iskazuje se putem godišnjih planova rada Muzeja prema Ministarstvu, Županiji i Gradu.

Praćenje realizacije izložbe obavljat će se u obveznom godišnjem izvješću o djelatnosti Muzeja koje se, verificirano od strane Muzejskog vijeća, predaje Gradu.

6.1.3.1.3. Gostovanja izložbi

Gostovanja u izložbenoj praksi su dvojaka:

- gostovanje Muzeja s vlastitom izložbom u drugoj zajednici
- gostujuće izložbe u Muzeju.

Gostovanje Muzeja s vlastitom izložbom u drugoj zajednici ostvaruje se u pravilu sa srodnom institucijom – muzejom ili, pak, institucijom kojoj je prirodoslovlje primarno polje djelovanja. Muzej gostuje u drugim sredinama sa svojim izložbama iz fundusa gdje izlaže predmete iz svoga lokalnog, domicilnog kraja ili, pak, predmete iz kraja u kojem gostuje.

Priprema gostovanja i realizacija same izložbe iskazuje se putem godišnjih planova rada Muzeja prema Ministarstvu, Županiji i Gradu.

Gostujuće izložbe ostvaruju se sa srodnom institucijom – muzejom ili institucijom kojoj je prirodoslovlje primarno polje djelovanja. Gostujućim izložbama tema mora biti prirodoslovna, a odobravaju se prema zahtjevu na redovitim stručnim sastancima Muzeja.

Priprema gostujuće izložbe, sve radnje koje prethode gostujućoj izložbi, te realizacija same izložbe iskazuje se partnerski, putem godišnjih planova rada.

Očekivani rezultati izložbene djelatnosti

Realizacija najmanje jedne izložbe godišnje iz fundusa muzeja te gostovanje s izložbama u drugim hrvatskim gradovima.

Izložbenom djelatnošću uz veće prisustvo medija prezentirati muzejsku građu, poboljšati prepoznatljivost Muzeja u javnosti, povećati posjećenost Muzeja, a samim time i povećati prihode te porast interesa šire publike za djelatnost Prirodoslovnoga muzeja.

6.1.3.1.4. Stalni postav

Stalni postavi kao kruna rada jedne muzejske institucije najkompleksniji je i najkompliciraniji dio stručnog i tehničkog posla u Muzeju.

Za stalni muzejski postav potrebno je izraditi koncepciju s idejnim projektom, ali za drugu zgradu u koju će se muzej smjestiti (npr. Zagrebačka 3). Tijekom pripremanja podrumskog dijela zgrade za uređenje čuvaonica uočeno je pogoršanje nekih osnovnih uvjeta kao što su sigurnost zgrade (statika) i osiguranje primjerenih mikroklimatskih uvjeta, posebno relativne vlažnosti zraka. Preseljenjem Sveučilišne knjižnice iz zgrade u Zagrebačkoj 3 u novu zgradu u Sveučilišnom kampusu, pokrenuta je inicijativa da Muzej dobije na korištenje spomenutu zgradu.

U izradi koncepcije uključeni su autor stalnog postava i svi stručni djelatnici koji će u svome području dati doprinos kvalitetnoj i zanimljivoj prezentaciji.

Priprema i realizacija stalnog postava iskazuje se putem godišnjih planova rada Muzeja prema Ministarstvu, Županiji i Gradu.

Očekivani rezultati projekta „Stalni postav“

Izrada koncepcije i projektne dokumentacije stalnog postava te uređenje stalnog postava. Postizanjem izvrsnosti očekuje se povećanje ugleda i popularnosti Muzeja u kulturnoj javnosti, širenje spektra publike te povećanje financijskih prihoda.

6.1.3.1.5. Zapošljavanje recepcionera i muzejskog tehničara

Muzej je u nezavidnoj situaciji jer nema recepcionera da bi ostvarivao sve zahtjeve koji se stavljaju pred njega. Do sada ovo radno mjesto nije bilo predviđeno sistematizacijom radnih mjesta u muzeju. U tijeku su izmjene i dopune *Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu, načinu rada i sistematizaciji radnih mjesta u Prirodoslovnom muzeju i zoološkom vrtu u Splitu* te će se unijeti potreba za ovim radnim mjestom.

Nekoliko razloga zbog kojih je potrebno imati stručne osobe koje će se isključivo ili skoro isključivo baviti radom na recepciji:

- sve veći pritisak turističke zajednice koja za vrijeme sezone zahtijeva duže radno vrijeme Muzeja koje uključuje rad nedjeljom, blagdanima i praznicima
- večernja dežurstva, kada nije prihvatljivo da u Muzeju boravi samo jedna osoba
- poznavanje stranih jezika i komunikativnost.

Djelatnici na recepciji su obraz Muzeja, prvi kontakt gosta sa institucijom, te iz toga razloga moraju biti obrazovani, upoznati sa svim muzejskim ponudama, suvereno vladati sa svim relevantnim podacima o predmetima u postavi te, što je možda najvažnije, poznavati strane jezike.

Izložbeni dio zgrade potrebno je kvalitetno tehnički održavati, primjerice:

- rasvjetu
- ventilacijske uređaje
- alarmne protuprovalne uređaje
- vodovodne, električne i telefonske instalacije
- interijer
- eksterijer ...

Za ovakve zadatke potrebna je uz domara, još jedna stručna osoba u tehničkom pogledu koja bi s određenim stručnim tečajevima pokrila većinu tehničkih pogona.

Ove potrebe naznačene su i u sistematizaciji radnih mjesta Muzeja.

Ulaganje u stručne osobe obveza je koja se iskazuje putem godišnjih prijedloga planova rada Muzeja prema gradu Splitu.

Očekivani rezultati

Zapošljavanjem recepcionera omogućiti će se bolja informiranost posjetitelja, produžiti večernja dežurstva tijekom turističke sezone te produžetak radnog vremena za posjetitelje prema potrebama (nedjelja, blagdani i praznici).

Zapošljavanjem muzejskog tehničara očekuje se pravovremeno i efikasnije rješavanje nastalih tehničkih nedostataka u izložbama (rasvjeta, ventilacija, nedostaci na interijeru), stručna pomoć u sakupljanju, obradi, dokumentiranju, prepariranju, konzerviranju i restauriranju muzejske građe.

6.1.3.2. Posebni cilj – Izdavačka djelatnost

Izdavačka djelatnost posljednjih godina je vrlo aktivna u Muzeju, što pretpostavlja produkciju stručnih i znanstvenih radova za objavu u časopisima (npr. Natura Croatica, Acta Botanica Croatica i dr., ali i časopisima izvan RH), muzejske edicije (knjižice izdane po obradi pojedine zbirke ili dijela zbirke), kataloge izložbi, plakate, te kalendare, slagalice i razglednice (predmete koji se zaokružuju pojmom „suvvenir“). Konačan cilj izdavačke djelatnosti Muzeja je tiskanje stručnog muzejskog časopisa.

Praćenje aktivnosti i kontinuirano sabiranje informacija o učincima ovog posebnog cilja obavljat će se u obveznom godišnjem izvješću o djelatnosti Muzeja koje se, verificirano od strane Muzejskog vijeća, predaje Gradu.

Načini ostvarenja postavljenog cilja

6.1.3.2.1. Muzejske knjižice / edicije

Muzejske knjižice namijenjene su objavljivanju stručnih radova nastalih po obradi muzejskih zbirki ili dijelova pojedinih zbirki.

Muzejske knjižice izlaze jednom godišnje, ovisno o osiguranim finacijama za njihovo tiskanje.

Knjižica je bazirana prvenstveno na objavljivanju članaka stručnjaka Muzeja, posebno kada je pripremljeni rad preobilan za tiskanje u nekom drugom stručnom ili znanstvenom časopisu.

Priprema i realizacija ovakvih knjižica iskazuje se putem godišnjih planova rada Muzeja prema Ministarstvu, Županiji i Gradu.

6.1.3.2.2. Muzejski katalogi

O muzejskim katalogima već se govorilo u dijelu o izložbama (6.1.3.1.1.). Katalog izložbe iz fundusa je obvezatan dio svake izložbe koja se priprema u Muzeju, a organizacijski se sastoji od nekoliko sastavnih dijelova:

- stručnog teksta koji obrađuje temu ili zbirku koja se izlaže
- kataloškog dijela koji obrađuje svaki pojedini predmet iz zbirke
- prijevoda (ukoliko se steknu uvjeti za tiskanje dvojezičnog kataloga)

- fotografija.

Ove aktivnosti rezultiraju kvalitetnim katalogom izložbe, koji je kvalitetniji što je obrada predmeta i istraživanje o zbirci kvalitetnije.

Katalozi koji obrađuju temu, koja nije u cijelosti ili direktno vezana uz obradu muzejskog fundusa, također su koncipirani na gornji način.

Katalozi su određeni kao javni aspekt rada na zbirci, gdje se sublimiraju sva stečena znanja i spoznaje o obrađenoj zbirci, te ponaosob o predmetima u zbirci.

Priprema i realizacija muzejskih kataloga iskazuje se putem godišnjih planova rada Muzeja prema Ministarstvu, Županiji i Gradu.

6.1.3.2.3. Posebna muzejska izdanja

Osim časopisa i kataloga Muzej objavljuje i izdaje još tiskovina:

- plakati
- bojanke
- slagalice
- suveniri
- razglednice

Plakati su vezani uz tekuće muzejske izložbe, sudjelovanje na kongresima, simpozijima i stručnim skupovima pa je odluka u domeni financija: ako ima dovoljno sredstava ide se u realizaciju tiskanja, odnosno sudjeluje se na nekom kongresu i/ili simpoziju.

Priprema i realizacija plakata iskazuje se putem godišnjih planova rada Muzeja prema Ministarstvu, Županiji i Gradu.

Bojanke, slagalice i suveniri vezani su kako uz tekuće izložbe tako i uz edukativne radionice, a izravni su rezultat rada ovih dviju aktivnosti. Kada se realiziraju, slagalice postaju predmetom aktivnosti edukativnih radionica. Suveniri su također vezani uz osnovne aktivnosti i polje djelovanja i rada Muzeja.

Priprema i realizacija bojanke, slagalice, suvenira i razglednica iskazuje se putem godišnjih planova rada Muzeja prema Ministarstvu, Županiji i Gradu.

6.1.3.3. Posebni cilj – Edukativna djelatnost

Prirodoslovne znanosti od temeljne su važnosti za razvoj suvremenog društva. Unatoč tome svjedočimo smanjenju opće obrazovanosti populacije i opadanju interesa za prirodoslovlje. Uspostava kontinuirane edukativne djelatnosti u Muzeju poticala bi djecu od najranije dobi, posjetitelje s posebnim potrebama te odraslu publiku na aktivno istraživanje prirode. Putem atraktivnih radionica i predavanja, bogatstvo muzejske građe i raznolikost znanstvenih istraživanja Muzeja stavili bi se u funkciju edukativne djelatnosti. Edukativna djelatnost jedna

je od najprobitačnijih muzejskih aktivnosti koja se provodi putem edukativnih radionica i igraonica, stručnih vođenja, predavanja i raznih predstavljanja široj javnosti. Time se dugoročno stvara publika Muzeja i pridonosi očuvanju krajobrazne i biološke raznolikosti.

Saznanja koja se primaju na radionicama i u edukativnim aktivnostima proširuju znanja o muzejskim izložbama ili izlošcima te nadograđuju znanja stečena redovnim školskim programima. Dio edukativne aktivnosti su i vođenja kroz muzejski postav gdje se korisnicima pobliže objašnjavaju činjenice koje nisu naznačene putem klasičnih legendi koje prate izložbe i muzejski postav.

Ovisno o korisnicima, vođenje kroz muzej, predavanja ili radionice prilagođeno je dobi – dječjoj ili odrasloj, odnosno domicilnosti – jesu li korisnici domaći ili strani gosti.

Pokazatelj učinka ovog posebnog cilja je povećanje broja, raznolikosti i kvalitete edukativne djelatnosti Muzeja i porast broja korisnika.

Praćenje aktivnosti i kontinuirano sabiranje informacija o učincima ovog posebnog cilja obavljat će se u obveznom godišnjem izvješću o djelatnosti Muzeja koje se, verificirano od strane Muzejskog vijeća, predaje Gradu.

Načini ostvarenja postavljenog cilja

6.1.3.3.1. Edukativne aktivnosti za predškolsku i školsku djecu

Za realizaciju edukativne djelatnosti Muzeja potrebno je zaposliti muzejskog pedagoga.

Edukativne aktivnosti Muzeja su:

- stručno vođenje kroz muzej
- edukativne radionice
- edukativne igraonice
- predavanja
- edukativne izložbe
- izrade trodimenzionalnih modela/maketa (npr. izrada trodimenzionalnog didaktičkog modela priobalnog morskog područja s organizmima koji ga nastanjuju).

Dječja populacija je ciljana skupina kojoj se Muzej najbrižnije i najkvalitetnije obraća. Školska djeca imaju zadane aktivnosti u koje se mora uklopiti i Muzej sa svojim edukativnim radom, a predavanja, radionice i igraonice su prilagođene:

- školskim programima
- izložbama u Muzeju
- kalendaru ekoloških manifestacija.

Edukativne aktivnosti Muzeja trebaju po zahtjevu biti kompatibilni sa školskim programima ili se Muzej treba prilagoditi takvim zahtjevima. U obliku radionica i predavanja organizirane su aktivnosti vezane uz tekuće izložbe. Kroz kalendar ekoloških manifestacija kao najznačajniji datumi koriste se Međunarodni dan zaštite močvara, Svjetski dan voda, Dan planeta Zemlje, Međunarodni dan biološke raznolikosti i sl. datumi. Nevezano uz ostale aktivnosti, datumi ekoloških manifestacija su uvijek zanimljivi i traženi i to u obliku radionica i predavanja.

Edukativne izložbe rezultat su radionica organiziranih kroz godinu ili ciljano organiziranih radionica na određenu temu. Također su rezultat školskih natječaja na određenu temu prirodne kulture.

Priprema edukativnih aktivnosti iskazuje se putem godišnjih planova rada Muzeja prema Ministarstvu, Županiji i Gradu.

Praćenje realizacija edukativnih aktivnosti obavljat će se u obveznom godišnjem izvješću o djelatnosti Muzeja koje se, verificirano od strane Muzejskog vijeća, predaje Gradu.

6.1.3.3.2. Edukativne aktivnosti za odrasle

Sve edukativne aktivnosti za odrasle razlikuju se prema tome jesu li pripremljene za domaće ili stane korisnike. Osnovne aktivnosti su:

- stručno vođenje po muzeju
- stručna predavanja
- radionice za odrasle (u planu su i pripreme ovakvih radionica koje bi se ponudile za suradnju Etnografskom muzeju iz Splita – npr. kroz motive za tradicijsko rukovotvorstvo i sl.).

Stručno vođenje po muzeju organizirano je slično kao i za djecu, samo s većom dozom stručnosti i vrstom podataka. Tu je važna i obrazovna struktura skupine kojoj se prezentira muzejski postav, pa se prema tome i prilagođava samo vođenje.

Stručna predavanja su u pravilu naručena, a iz domene su djelovanja Muzeja, dakle zastupljene su prirodoslovne teme kako iz Dalmacije tako i iz cijele Republike Hrvatske.

Radionice za odrasle odraditi u suradnji s Etnografskim muzejom iz Splita gdje će se prirodoslovni eksponati ponuditi kao motivi tradicijskog rukotvorstva.

Priprema edukativnih aktivnosti za odrasle iskazuje se putem godišnjih planova rada Muzeja prema Ministarstvu, Županiji i Gradu.

Praćenje realizacija edukativnih aktivnosti za odrasle obavljat će se u obveznom godišnjem izvješću o djelatnosti Muzeja koje se, verificirano od strane Muzejskog vijeća, predaje Gradu.

Očekivani rezultati edukativne djelatnosti

Prepoznavanje Prirodoslovnog muzeja u javnosti kao mjesta redovitog održavanja zanimljivih i inspirativnih događanja te time povećanje popularnosti Ustanove među građanstvom, privlačenje širokog spektra publike i postizanja ugleda u kulturnoj javnosti. Transfer znanja i podizanja razine znanja iz prirodoslovlja ciljanih skupina (predškolska i školska djeca, osobe s posebnim potrebama te zainteresirane skupine građana). Podizanje razine svijesti javnosti o važnosti zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti. Uključivanje u edukacijski sustav Republike Republike Hrvatske. Povećana posjećenost Muzeja rezultirala bi i povećanim financijskim prihodom.

6.1.3.4. Posebni cilj – Rad sa zajednicom i u zajednici

Rad sa zajednicom i u zajednici, uz rad s djecom, ima najveću društvenu vrijednost i korist. Taj rad se često preklapa i podudara s ostalim aktivnostima koje Muzej poduzima. Tako je taj rad vezan uz:

- izložbe
- razgledanje muzeja
- radionice
- predavanja
- terenska istraživanja.

Vežanost sa zajednicom vrhunski je rezultat koji ustanova može postići. Biti prepoznat kao pozitivni element koji donosi dobrobit i kulturno uzdizanje cilj je Muzeja.

Pokazatelj učinka ovog posebnog cilja je povećano integriranje i sudjelovanje Muzeja u aktivnostima zajednice, povećano sudjelovanje zajednice u aktivnostima Muzeja, te porast broja sudionika i posjetitelja.

Praćenje aktivnosti i kontinuirano sabiranje informacija o učincima ovog posebnog cilja obavljat će se u obveznom godišnjem izvješću o djelatnosti Muzeja koje se, verificirano od strane Muzejskog vijeća, predaje Gradu.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

Razne su prigode kada se uključuje zajednica (šira i uža, odnosno lokalna) u rad i djelovanje Muzeja. Muzej osim uobičajenih aktivnosti organizira

- izložbe dječjih radova
- predstavljanje knjiga i časopisa.

U sve ove aktivnosti, uz one standardne muzejske vezane uz izložbe i radionice, uključena je zajednica, bilo aktivno ili pasivno. U svakome slučaju, predstavljanje knjiga i časopisa, te naročito dječje izložbe uključuju zajednicu, koja sudjeluje kao autor i kao promatrač.

Programi rada sa zajednicom i u zajednici predviđeni na godišnjoj razini provode se vrlo često u partnerstvu. Partneri u radu sa zajednicom i osobito za zajednicu mogu biti

- institucije
- udruge
- pojedinci.

Partneri se biraju prema zahtjevima izvrsnosti i zanimljivosti, a moraju ispuniti osnovni tematski uvjet – moraju ostvarivati prirodoslovni program.

Muzej za potrebe programa ove vrste ne iznajmljuje prostore trećim osobama, isključivo je to partnerska aktivnost odobrena i usuglašena na redovitim tjednim stručnim sastancima Muzeja.

Još jedan ozbiljan vid aktivnosti Muzeja u zajednici je stručna suradnja s kulturnim i ekološkim udrugama i institucijama, gdje Muzej ulaže svoje iskustvo i znanja o bazičnoj prirodoslovnoj paradigmi:

- koordiniranje rada lokalnih i školskih zbirki,
- davanje naputaka udrugama i školama kod izrade školskih prirodoslovnih zbirki,

- suradnja s pravnim objektima koji žele u svoje okruženje ili poslovanje unijeti elemente iz prirodne kulture,
- zajednička terenska istraživanja nekog područja u svrhu dokumentiranja stanja, ugroženosti te pripreme za zaštitu.

Ovim aktivnostima Muzej kanalizira, putem svojih stručnih znanja, pojedince, udruge, tvrtke i institucije ka pravilnim pristupima prirodnoj baštini.

Priprema ovih programa i sve radnje koje im prethode iskazuju se partnerski, putem godišnjih planova rada Muzeja prema Ministarstvu, Županiji i Gradu.

Praćenje realizacija ovih programa obavljat će se u obveznom godišnjem izvješću o djelatnosti Muzeja koje se, verificirano od strane Muzejskog vijeća, predaje Gradu.

6.2. Ciljevi Zoološkog vrta

6.2.1. Opći cilj 1. Smještaj Zoološkog vrta i izrada projektne dokumentacije

6.2.1.1. Posebni cilj – Iznalaženje prostora i odluka o konačnom smještaju Zoološkog vrta

Zoološki vrt sačinjavaju prostori i objekti u kojima se obavlja djelatnost predstavljanja i zaštite životinja i njihovih staništa te čija je stalna izložba osnovana s ciljem promicanja zaštite životinja i prirode kroz edukaciju, znanstveno-istraživački rad, zaštitu prirode te turističku i zabavnu rekreaciju.

Djelatnost zoološkog vrta mora se provoditi sukladno Zakonu o zaštiti životinja, Pravilniku o uvjetima za osnivanje i rad zooloških vrtova te Pravilniku o uvjetima držanja, načinu označavanja i evidenciji zaštićenih životinja u zatočeništvu.

Sukladno Zaključku Gradskog vijeća Grada Splita o iznalaženju nove lokacije i smještaju zoološkog vrta i azila za životinje u Splitu od 9. Listopada 2014., potrebno je osigurati novi prostor za smještaj Zoološkog vrta. Novi prostor zoološkog vrta mora biti funkcionalan, uređen po najboljim standardima držanja životinja, suvremeno opremljen i atraktivan, lako pristupačan za sve posjetitelje te mora omogućiti nesmetanu komunikaciju posjetitelja kroz ZOO vrt.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

6.2.1.1.1. Iznalaženje prostora i odluka Gradske uprave o konačnom smještaju Zoološkog vrta

Za planirani cilj Gradske službe, navedene u spomenutom Zaključku zajedno s ravnateljem Muzeja, zadužene su za iznalaženje nove lokacije koja će ispuniti potrebne uvjete za smještaj ZOO vrta. Nakon toga Gradsko vijeće Grada Splita mora donijeti odluku, tj. Zaključak kojim će novi prostor biti namjenjen smještaju Zoološkog vrta. Ova odluka treba biti planirana u prostornim planovima i Generalnom urbanističkom planu Grada Splita.

Dva su moguća rješenja: prvi je lokacija uz ušće rijeke Žrnovnice površine cca 7,5 ha u vlasništvu Grada Splita 1/1, a drugi je lokacija između naselja Žrnovnica i Korešnica (cca 7 ha vlasništvo RH što podrazumijeva pregovore s nadležnim institucijama RH te dobivanje prosotra za ovu namjenu) – prostor nekadašnjeg vojnog objekta, u GUP označeno kao neraspoređeno.

Očekivani rezultati posebnog cilja

Navedeni prostor omogućio bi sveobuhvatniju prezentaciju životinjskog fonda, sudjelovanje u većem broju programa uzgoja ugroženih vrsta, pogotovo vrsta i pasmina s područja RH, edukaciju posjetitelja s velikim brojem programa prilagođenih različitim uzrastima (predškolska djeca, učenici, studenti, odrasli) i podizanje svijesti javnosti o značaju očuvanja životinjskih vrsta i njihova okoliša, turističkoj i ugostiteljskoj ponudi što bi u konačnici rezultiralo boljom posjećenosti Zoološkog vrta, a samim time i većim prihodima.

6.2.1.2. Posebni cilj – Izrada projektne dokumentacije uređenja Zoološkog vrta

Uz odluku o smještaju Zoološkog vrta, potrebno je osigurati sredstva za izradu projektne dokumentacije novog Zoološkog vrta kao prvi korak prema realizaciji novog Zoološkog vrta koji bi se izgradio i uredio po svjetskim i europskim standardima držanja životinja.

Za ostvarenje ovog cilja potrebna je i odluka o smještaju Zoološkog vrta, jer izrada projekta ovisi o samoj lokaciji.

Načini ostvarenja postavljenog cilja

6.2.1.2.1. Izrada projekta uređenja Zoološkog vrta

Odlukom o konačnom smještaju Zoološkog vrta stvaraju se preduvjeti za izradu projektne dokumentacije uređenja Zoološkog vrta koja će sadržavati:

- Idejni projekt
- Glavni projekt
- Izvedbeni projekt s troškovnicima
- Sve potrebne dozvole za izvođenje radova.

Projektom će biti obuhvaćeno:

- A. Uređenje vanjskog prostora s nastambama za životinje
- B. Uređenje herpetološkog vivarija
- C. Uređenje majmunarnika
- D. Uređenje prostora za veterinarsku skrb
- E. Uređenje prostora za obavljanje edukativne i znanstveno-istraživačke djelatnosti
- F. Uređenje biblioteke
- G. Hortikulturno uređenje prostora
- H. Uređenje dodatnih sadržaja kao što je suvenirnica, prostor za proslave dječijih rođendana,...
- I. Uređenje prostora za posjetitelje (odmorišta, sanitarni čvorovi, i dr.)
- J. Uređenje zabavno-rekreativnih i ugostiteljskih sadržaja.

Očekivani rezultati posebnog cilja

Postizanje željene izvrsnosti i ekskluzivnosti ovog sadržaja te prepoznavanje projekta od strane financijera (Grad Split, Županija Splitsko-dalmatinska, Republika Hrvatska, EU fondovi).

Ovi planovi na godišnjoj razini predaju se po pozivu na natječaj za potrebe u kulturi Gradu Splitu, za čiju realizaciju je potrebna odluka Grad Splita.

Realizacija ovog posebnog cilja kroz obvezno godišnje izvješće o djelatnosti Ustanove, prethodno verificirano od strane Muzejskog vijeća, predaje se Gradu Splitu.

6.2.2. Opći cilj 2.2. *Turistička i zabavno-rekreativna zadaća, edukacija posjetitelja, znanstveno-istraživački rad, te zaštita prirode*

6.2.2.1. Posebni cilj 2.2.1. Turistička i zabavno-rekreativna zadaća

Novi zoološki vrtovi posjetitelju nude atraktivan doživljaj prirode i raznolikosti živog svijeta, te pješačenje i opuštanje kroz prirodni ambijent prezaposlenom i brigama preopterećenom čovjeku današnjice.

Načini ostvarenja postavljenog cilja

6.2.2.1.1. Turistička i zabavno-rekreativna zadaća

U novom Zoološkom vrtu potrebno je urediti prostor na kojem će posjetitelji, posebno djeca, biti u kontaktu sa životinjama mirne naravi i pod kontrolom stručnih zaposlenika zoološkog vrta (ovce, koze, kokoši, purani, te mladunčad goveda, magaraca i konja), prostor za jahanje ponija i magaraca (vrlo atraktivan sadržaj za djecu i turiste), organizirati školu jahanja, jahanje u terapijske svrhe itd., čime bi se obogatila ponuda i povećala atraktivnost Zoološkog vrta te povećao broj posjetitelja bogatstvom ponude takvog sadržaja.

Očekivani rezultati posebnog cilja

Zoološki vrt postaje i važan turistički sadržaj koji bi prezentirao bogatstvo faune Republike Republike Hrvatske, bogatstvo i raznolikost, posebno autohtonih i endemičnih vrsta, te pružio mogućnost istraživanja herpetološke faune kojom obiluje Hrvatska, posebno Dalmacija, a koja je do sada nedovoljno istražena.

6.2.2.2. Posebni cilj 2.2.2. Edukacija posjetitelja

Zoološki vrt, uređen po novim standardima s uređenim prostorima za edukaciju posjetitelja, doprinositi će obrazovanju posjetitelja koliko god je to moguće u atraktivnom doživljaju prirode i raznolikosti živog svijeta te nuditi pješačenje i opuštanje kroz prirodni ambijent prezaposlenom i brigama preopterećenom čovjeku današnjice. Većini posjetitelja ovo je

jedino mjesto gdje mogu uživo vidjeti bogati životinjski svijet i biti u izravnom kontaktu sa životinjama, uočavati specifičnosti njihovog ponašanja, načina prehrane, razmnožavanja, opće biologije itd.

Obrazovanje u zoološkim vrtovima je opširnije nego u školama i namijenjeno svim posjetiteljima.

Metode prikazivanja za posjetitelje u zoološkom vrtu uključuju natpise, grafičke prikaze, aktivnosti, radionice, predavanja, interaktivno pokazivanje i demonstriranje.

Načini ostvarenja postavljenog cilja

6.2.2.2.1. Edukacija posjetitelja

Potrebno je urediti paviljon za edukaciju sa svim pratećim sadržajima i stručno vođenje organiziranih skupina posjetitelja, a zoološki vrt će razviti posebne edukacijske programe prilagođene uzrastu posjetitelja, posebno predškolske i školske djece.

Edukacija se provodi korištenjem biblioteke, višejezičnim edukativnim pločama u vanjskom dijelu ZOO vrta (sistematika vrste – razred, red, porodica, rod, vrsta na hrvatskom, latinskom, engleskom i njemačkom jeziku; rasprostranjenost, životni prostor i način života, prehrana, razmnožavanje, životni vijek itd.), izravnim kontaktom sa životinjama, različitim radionicama i predavanjima, projekcijama filmskog i video materijala, proučavanjem preparata te 3D hologramskim prikazom. Na ovaj način se obogaćuje znanje posjetitelja, upoznaje ih se s raznovrsnim i bogatim životinjskim svijetom te im se razvija svijest o očuvanju prirodne baštine.

Očekivani rezultati posebnog cilja

Postizanje željene izvrsnosti i ekskluzivnosti u obrazovanju posjetitelja i podizanju svijesti javnosti o značaju očuvanja životinjskih vrsta i njihova okoliša te prepoznavanje projekta od strane financijera (Grad Split, Županija Splitsko-dalmatinska, Republika Hrvatska, EU fondovi).

Ovi planovi na godišnjoj razini predaju se po pozivu na natječaj za potrebe u kulturi Gradu Splitu.

Realizacija ovog posebnog cilja kroz obvezno godišnje izvješće o djelatnosti Ustanove, prethodno verificirano od strane Muzejskog vijeća, predaje se Gradu Splitu.

6.2.2.3. Posebni cilj 2.2.3. Znanstveno-istraživački rad

Istraživanja su vrlo važan dio ukupne djelatnosti zooloških vrtova, te ih treba poticati i razvijati stvaranjem veza s višim obrazovnim i znanstvenim institucijama.

Istraživanja se provode u svrhu:

- ❖ upoznavanja i očuvanja izvornih pasmina i ugroženih vrsta razmnožavanjem u zatočeništvu,
- ❖ otkrivanja brojnih nepoznanica vezanih uz njihovo očuvanje,
- ❖ unaprjeđenja održavanja izvornih pasmina i ugroženih vrsta,

- ❖ educiranja i osvješćivanja javnosti vezano uz očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti.

Većina istraživanja u zoološkom vrtu ne šteti životinjama koje su u njih uključene, dio su uobičajenog rada sa životinjama i ne zahtijevaju posebne intervencije na životinjama radi prikupljanja podataka. Na taj način zoološki vrt pruža mogućnost znanstveno-istraživačkih radova za školske i visokoškolske ustanove, kako za potrebe redovnog nastavnog programa, tako i za potrebe različitih ekoloških i dr. takmičenja koja se provode kroz programe osnovnih i srednjih škola (npr. programi istraživanja i praćenja razmnožavanja pojedinih životinjskih vrsta u koje bi se uključila školska djeca).

Načini ostvarenja postavljenog cilja

6.2.2.3.1. Znanstveno-istraživački rad

Istraživanja se provode unutar životinjskog fonda zoološkog vrta, a zahtjeva samo sabiranje i sređivanje podataka u statističke svrhe. Tijekom ovih istraživanja vode se zapisnici, a gdje je to moguće, koriste se standardni protokoli za sabiranje podataka, radi omogućavanja analiza. Sabiranje podataka obično će obavljati osoblje zoološkog vrta, ali se mogu uključiti znanstveni djelatnici ili studenati, a ponekad i volonteri. Podatci o vrstama mogu se ustupiti za vanjske projekte.

Za realizaciju, uz postizanje osnovnih uvjeta držanja životinja i potrebitih popratnih sadržaja, potrebna je uspostava čvršće veze sa znanstvenim ustanovama kroz različite projekte, npr. s Institutom za oceanografiju i ribarstvo, Prirodoslovno-matematičkim fakultetom u Splitu, Veterinarskim fakultetom u Zagrebu te drugim znanstvenim institucijama RH.

Očekivani rezultati posebnog cilja

Očekivani rezultati su: poboljšanja uvjeta držanja životinja, otkrivanja brojnih nepoznanica vezanih uz životinje, unaprjeđenja održavanja izvornih pasmina i ugroženih životinjskih vrsta, promoviranje edukacije i osvješćivanje javnosti vezano uz očuvanje bioraznolikosti, posebno davanjem informacija o izloženim vrstama i njihovom prirodnim staništima.

Ovi planovi na godišnjoj razini predaju se po pozivu na natječaj za potrebe u kulturi Gradu Splitu.

Realizacija ovog posebnog cilja kroz obvezno godišnje izvješće o djelatnosti Ustanove, prethodno verificirano od strane Muzejskog vijeća, predaje se Gradu Splitu.

6.2.2.4. Posebni cilj 2.2.4. Zaštita prirode

Kako je proteklo vrijeme, posebno prošlo stoljeće, bilo u znaku uništavanja prirode i nestanku mnogih biljnih i životinjskih vrsta, moraju se činiti očajnički pokušaji da ih se spasi. U tim pokušajima zoološki vrtovi imaju presudnu ulogu u zaštiti životinjskih vrsta jer omogućavaju razmnožavanje vrsta u zatočeništvu i na taj način povećavaju populaciju.

Uništavanjem prirodnog staništa mnoge životinjske vrste su osuđene na izumiranje, pa su današnji moderni zoološki vrtovi postali mjesta gdje takve vrste žive i razmnožavaju se.

Neke su životinje razmnožene u većem broju i ponovno puštene u prirodna staništa tzv. reintrodukcijom gdje se od tada uspješno same razmnožavaju.

Načini ostvarenja postavljenog cilja

6.2.2.4.1. Zaštita prirode

Zaštita prirode provodi se omogućavanjem boljih uvjeta (veća površina vrta, bolje klimatske prilike, infrastruktura, itd.) za život ugroženih vrsta čime ih se spašava od propasti. Takvih životno ugroženih vrsta je dosta, kako širom Europe, tako i u Republici Hrvatskoj (mnogi sisavci, ptice, gmazovi, vodozemci, ribe).

Očekivani rezultati posebnog cilja

Očekivani rezultati su da Zoološki vrt postane zaštitnikom prirode i da stekne uvjete prijema u EEP (European Endangered Species Programme) - europski program zaštite ugroženih vrsta, te u EAZA (European Association of Zoos and Aquaria) - europsko udruženje zooloških vrtova i akvarija, što bi bio veliki napredak i priznanje cijelog ovog projekta.

Ovi planovi na godišnjoj razini predaju se po pozivu na natječaj za potrebe u kulturi Gradu Splitu.

Realizacija ovog posebnog cilja kroz obvezno godišnje izvješće o djelatnosti Ustanove, prethodno verificirano od strane Muzejskog vijeća, predaje se Gradu Splitu.

*Split, 17.8.2016. godine
Klasa: 612-05/16-01/111
Ur. broj: 2181-119-16-1*

Ravnatelj Muzeja

M.P.

mr. sc. Nediljko Ževrnja